

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΣΟΦΙΑ ΚΟΤΖΑΜΠΑΣΗ

Σπουδές

- 1979-1983 Προπτυχιακές σπουδές στη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Πτυχίο Φιλοσοφικού Τμήματος-Τομέας Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών (Ειδίκευση Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία)
- 1983-1985 Μεταπτυχιακές σπουδές στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Μεταπτυχιακό δίπλωμα
- 1986-1988 Μεταπτυχιακές σπουδές στο Freie Universität του Βερολίνου, Διδ. Δίπλωμα (Dr. Phil.).

Ακαδημαϊκή εξέλιξη

- 1989-1993 Λέκτορας της Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας ΑΠΘ
- 1993-2000 Επίκουρη Καθηγήτρια της Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας ΑΠΘ
- 2000-2005 Αναπληρώτρια Καθηγήτρια της Βυζαντινής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας ΑΠΘ
- 2005-1994-1995 Καθηγήτρια της Βυζαντινής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας ΑΠΘ
Επισκέπτρια καθηγήτρια στο Freie Universität του Βερολίνου

Διοικητικές θέσεις

- 2000-02 Μέλος του ΔΣ του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ.
- 2011-12, 2021-22 Αντιπρόεδρος του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ.
- 2003-04, 2013-14 Διευθύντρια του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών
- 2016-2017 Διευθύντρια Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.
- 2016-2022 Διευθύντρια του Εργαστηρίου Ελληνικής Παλαιογραφίας και Κωδικολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.
- 2021-2022 Διευθύντρια του Τομέα Μεσαιωνικών Ελληνικών Σπουδών

Υποτροφίες-διακρίσεις

- 1979-1983 Υποτροφία προπτυχιακών σπουδών ΙΚΥ
- 1986-1988 Υποτροφία της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD)
- 1992, 1997, 2006 Ερευνητική Υποτροφία της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD)

1998 (ΕΕ)	J. Seeger Visiting Research Fellowship, Princeton University
2003 (ΕΕ)	Fellow in Byzantine Studies, Dumbarton Oaks, Washington D.C.
2007	Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών για τη Βυζαντινή Φιλολογία
2010 (ΕΕ)	Fellow of the Research Center for Anatolian Civilizations, Koç University, Istanbul

Άλλες επιστημονικές δραστηριότητες

2007-2015	Μέλος της εκδοτικής επιτροπής του περιοδικού <i>Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik</i>
2007-	Συνεργάτης του περιοδικού <i>Byzantinische Zeitschrift</i>
2010-	Μέλος της εκδοτικής επιτροπής του ηλεκτρονικού περιοδικού για τη Βυζαντινή Φιλολογία PAREKBOLAI
2011-	Μέλος της Διεθνούς Επιτροπής Ελληνικής Παλαιογραφίας (Comité international de Paléographie Grecque)
2016-	Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού <i>Ελληνικά</i>

Δημοσιεύσεις

Βιβλία

1. Die handschriftliche Überlieferung der rhetorischen und hagiographischen Werke des Gregor von Zypern (*Serta Graeca. Beiträge zur Erforschung griechischer Texte*, 6). Wiesbaden: Dr. Reichert Verlag, 1998
2. Byzantinische Kommentatoren der aristotelischen Topik. Johannes Italos und Leon Magentinos (*Εταιρεία Βυζαντινών Ερευνών*, 17). Θεσσαλονίκη 1999
3. Βυζαντινά χειρόγραφα από τα μοναστήρια της Μικράς Ασίας, Αθήνα 2004
4. Das hagiographische Dossier der heiligen Theodosia von Konstantinopel. Einleitung-Edition-Kommentar (*Byzantisches Archiv* 21). Berlin – New York: De Gruyter, 2009
6. Greek Manuscripts in Princeton. A Descriptive Catalogue (in collaboration with Nancy Sevcenko and Don Skemer), Princeton, Program in Hellenic Studies and Department of Art History, 2010
7. Ducas, Historia (*Corpus Fontium Historiae Byzantinae, Series Berolinensis*). Boston-Berlin: De Gruyter, 2023 (υπό εκτύπωση)

Επιμέλεια συλλογικών τόμων

1. Symbolae Berolinenses für Dieter Harlfinger, F. Berger, C. Brockmann, S. Kotzabassi et al. (eds.). Amsterdam 1993
2. M. Lauxtermann, The Spring of Rhythm (*Byzantina Vindobonensia*, 22). Wien 1999 (μεταφρ. Ελ. Καλτσογιάννη), Θεσσαλονίκη 2008
3. Realia Byzantina, S. Kotzabassi – G. Mavromatis (eds.) (*Byzantisches Archiv*, 22). Berlin-New York 2009

4. The Pantokrator Monastery in Constantinople, S. Kotzabassi (ed) (*Byzantinisches Archiv*, 27). Boston-Berlin 2013
5. Myriobiblos. Essays on Byzantine Literature and Culture, Th. Antonopoulou – S. Kotzabassi – M. Loukaki (eds.) (*Byzantinisches Archiv*, 29). Boston – Berlin – München 2015
6. A Companion to the Intellectual Life in the Paleologan Period, S. Kotzabassi (ed.), (*Brill's Companions to the Byzantine World*, 12). Leiden – Boston 2022

Άρθρα

1. Ένα ανέκδοτο εγκώμιο στον άγ. Νέστορα. Το πρόβλημα της ταύτισης του συγγραφέα, στο: *Μνήμη Λίνου Πολίτη. Επιστ. Επετ. Φιλολογ. Σχολής ΑΠΘ* 1988, 65-75
2. Τρεις ανώνυμες επιστολές του κώδικα Patm. 377. *Ελληνικά* 40 (1989) 103-112
3. Μία παράσταση του αγ. Γεωργίου του «γοργού» στον κώδικα Εθν. Βιβλ. Ελλάδος 996. *Ελληνικά* 40 (1989) 383-387
4. Ein unediertes Enkomion auf den hl. Nestor. Kritische Ausgabe. *Ελληνικά* 41 (1990) 267-277
5. Zu zwei Briefen des Michael Choniates (*Varia III. Poikila Byzantina*, 11). Berlin 1991, 63-72
6. Ανέκδοτα τροπάρια του Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθοπούλου. *Ελληνικά* 42 (1991-92) 95-102
7. Ένας ανέκδοτος λόγος του Νικηφόρου Χρυσοβέργη στον Κωνσταντίνο Μεσοποταμίτη. *Ελληνικά* 42 (1991-92) 291-301
8. Το μαρτύριο των μβ' μαρτύρων του Αμορίου, *Επιστ. Επετ. Φιλολογ. Σχολής ΑΠΘ* 2 (1991) 111-153
9. Der Kopist des Geschichtswerkes von Dukas, στο: F. Berger et al. (eds.), *Symbolae Berolinenses für Dieter Harlfinger*. Amsterdam 1992, 307-323
10. Die Progymnasmata des Gregor von Zypern. *Ελληνικά* 43 (1993) 45-63
11. Das Berliner Sticherarion. Cod. Berol. graec. fol. 49 (*Varia IV. Poikila Byzantina*, 12). Bonn 1993, 11-173
12. Μια άγνωστη χρονική σημείωση για το κάστρο της Ζίχνας (Universitätsbibliothek Leipzig, cod. gr. 19). *Ελληνικά* 44 (1994) 450-452
13. Ένα άγνωστο χειρόγραφο του Ψευδο-Κωδινού (Ελασσόνα, Μονή Ολυμπιώτισσας 103). *Επιστ. Επετ. Φιλολογ. Σχολής ΑΠΘ* 4 (1994) 243-263
14. Έμμετρες μεταφράσεις του Μανουήλ Φιλή. *Ελληνικά* 45 (1995) 359-362
15. Eine Akoluthie zu Ehren des Philotheos Kokkinos. *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 46 (1996) 299-310
16. Zum Empfänger des 143. Briefes des Konstantinos Akropolites. *Byzantinische Zeitschrift* 89 (1996) 55-57
17. Das Sticherarion Laura Γ 74. Beobachtungen zu seinem Repertoire, στο: Chr. Troelsgard, G. Wolfram (eds.), *Palaeobyzantine Notations*, 2 (Acta of the Congress held at Hernen Castle, the Netherlands, in October 1996). Hernen 1999, 109-127
18. Ein unbekanntes Fragment des Barlaam und Joasaph Romans (cod. Monac. Gr. 592B). *Byzantinische Zeitschrift* 92 (1999) 471-473

19. Aristotle's Organon and Its Byzantine Commentators. *Princeton University Library Chronicle* 65 (2002) 51-62 + 1 Taf.
20. Τα αγιολογικά κείμενα της πρώιμης και μέσης βυζαντινής περιόδου, στο: Ε. Καλτσογιάννη – Σ. Κοτζάμπαση – Ηλ. Παρασκευοπούλου, Η Θεσσαλονίκη στη Βυζαντινή Λογοτεχνία. Ρητορικά και Αγιολογικά κείμενα (*Βυζαντινά κείμενα και μελέτες*, 32). Θεσσαλονίκη 2002, 87-142
21. Ein neues Autographon des Nikolaos Kabasilas: Der Kodex Vatic. Palat. Gr. 211. *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 53 (2003) 187-194 + 3 Taf.
22. Ist der Kopist von Dukas Dukas selbst? *Byzantinische Zeitschrift* 96 (2003) 679-683
23. Gregorios II. Kyprios und der Kodex Laurentianus plut. 10.8. *Byzantion* 54 (2004) 198-202
24. Konstantinos Akropolites, Gregorios Ίβηρ und das Kloster der heiligen Paraskeue. *Ελληνικά* 54 (2004) 71-81
25. Θρησκευτική ποίηση και υμνογραφία στο Βυζάντιο. Σχέση με το θείο ή λογοτεχνία; *Dia-Keimena* 6 (2004) 59-65
26. Zur Lokalisierung des Akataleptos-Klosters in Konstantinopel. *Revue des Études Byzantines* 63 (2005) 233-235
27. Bemerkungen zu dem Enkomion des Joseph Studites auf den heiligen Demetrios (BHG 535), στο: M. Grünbart (ed.), *Theatron*. Festschrift zum 80. Geburtstag von Prof. Georgios Fatouros (*Millennium Studies*, 13). Berlin 2007, 157-167
28. Μια βυζαντινή ιατρική επιστολή (σε συνεργασία με τον Αιμ. Μαυρουδή). *Ελληνικά* 57 (2007) 271-317
29. Epigrammensammlungen aus dem Kodex *Athous, Panteleeimonos* 174 (σε συνεργασία με την Ηλ. Παρασκευοπούλου). *Rivista di studi bizantini e neoellenici* n.s. 43 (2007) 203-225
30. *Miscellanea Demetrianā*, στο: Chr. Stavrakos, A.-K. Wassiliou, M. K. Krikorian (eds.), *Hypermachos*. Studien zu Byzantinistik, Armenologie und Geographik. Festschrift für Werner Seibt zum 65. Geburtstag. Wiesbaden 2008, 159-171
31. Prosopographisches Lexikon der Palaiologenzeit: Fortsetzung und Erneuerung. *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 58 (2008) 69-73
32. «Περὶ τοῦ καθ' ἑαυτὸν βίου ὡς ἀπ' ἄλλου προσώπου». Παρατηρήσεις στην αυτοβιογραφία του πατριάρχη Γρηγορίου Β΄ Κυπρίου. *Ελληνικά* 58 (2008) 279-291
33. Manuscripts Speaking: The History of Ownership and Readership, στο: C. Hourihane (ed.), *Byzantine Art: Recent Studies. Essays in honor of Lois Drewer (Medieval and Renaissance Texts and Studies, 378. Arizona Studies in the Middle Ages and the Renaissance, 33)*. Turnhout 2009, 171-184
34. Gregorios Kyprios as Reader and Critic, στο: S. Kotzabassi, G. Mavromatis (eds.), *Realia Byzantina (Byzantinisches Archiv, 22)*. Berlin - New York 2009, 75-88
35. An Unknown Poem of Constantine Stilbes. *Nea Rhome* 6 (2009) [=Ἐξέμπλον. Studi in onore di Irmgard Hutter I] 441-444
36. Kopieren und exzerpieren in der Palaiologenzeit, στο: Proceedings of 7th International Conference of Greek Palaeography, Madrid, September 2008, στο: A. Bravo García, I. Pérez Martín (eds.): *The Legacy of Bernard de Montfaucon: Proceedings*

- of the Seventh Colloquium of Greek Palaeography (*Bibliologia*, 31). Turnhout 2010, 473-482
37. Some Observations on Codex Paris. gr. 1303, στο: Θ. Κορρές, Π. Κατσώνη, Ι. Λεοντιάδης, Α. Γκουτζιουκώστας (εκδ.), ΦΙΛΟΤΙΜΙΑ. Τιμητικός τόμος για την καθηγήτρια Αλκμήνη Σταυρίδου-Ζαφράκα. Θεσσαλονίκη 2011, 307-312
  38. Scholarly Friendship in the Thirteenth Century: Patriarch Gregorios II Kyprios and Theodora Raoulaina. *Parekbolai* 1 (2011) 115-170
  39. Notes on the epistle Nr. 60 (Eustratiades) of Gregory of Cyprus. *Medioevo Greco* 11 (2011) 139-144
  40. The Testament of Patriarch John Bekkos. *Βυζαντινά* 32 (2012) 25-36
  41. Κάστρα και φρούρια στο ιστορικό έργο του Δούκα, στο: Proceedings of the International Conference "The Architecture of Fortifications in the Aegean and the Medieval Settlement of Anavatos of Chios". Χίος 2012, 213-222
  42. The Sacred Arsenal and its Manuscripts Monac. gr. 229 and Paris. gr. 1301. *Byzantinische Zeitschrift* 105 (2012) 735-748
  43. The Monastery of Pantokrator between 1204 and 1453, στο: S. Kotzabassi (ed.), The Pantokrator Monastery in Constantinople. History and Texts (*Byzantisches Archiv*, 27). Boston - Berlin 2013, 59-71
  44. Feasts in the Pantokrator Monastery, στο: S. Kotzabassi (ed.), The Pantokrator Monastery in Constantinople. History and Texts (*Byzantisches Archiv*, 27). Boston-Berlin 2013, 153-203
  45. Demosthenes im 13. Jahrhundert, στο: J. Grusková, H. Bannert (eds.), Demosthenica libris manu scriptis tradita. Studien zur Textüberlieferung des Corpus Demosthenicum (*Wiener Studien. Beiheft*, 36). Wien 2014, 313-325
  46. Zur Überlieferung von Briefcorpora in der Palaiologenzeit, στο: Ch. Brockmann, D. Deckers, L. Koch, S. Valente (eds.), Handschriften- und Textforschung heute: Zur Überlieferung der griechischen Literatur. Festschrift für Dieter Harlfinger aus Anlass seines 70. Geburtstages (*Serta Graeca*, 30). Wiesbaden 2014, 231-238
  47. Reconsidering the Letters of Constantine Akropolites, στο: Th. Antonopoulou, S. Kotzabassi, M. Loukaki (eds.), Myriobiblos. Studies in Byzantine Literature and Culture (*Byzantisches Archiv*, 29). Boston - Berlin - München 2015, 211-216
  48. Die Kaiser- und Patriarchenlisten des Nikephoros Xanthopoulos, στο: Chr. Gastgeber, S. Pantheghini (eds.), Ecclesiastical History and Nikephoros Kallistou Xanthopoulos. Proceedings of the International Symposium, Vienna 15th-16th Dec., 2011 (*Denkschriften der philosophisch-historischen Klasse*, 477; *Veröffentlichungen zur Byzanzforschung*, 39). Wien 2015, 125-140
  49. Miscellanea palaeographica. *Parekbolai* 5 (2015) 135-143
  50. Byzantine Studies in the New Millenium, στο: XXIII International Congress of Byzantine Studies (Belgrade 22–27 August 2016). Plenary session papers, 313-319
  51. Codicology and Palaeography, στο: V. Tsamakda (ed.), A Companion to Byzantine Illustrated Manuscripts (*Brill's Companion to the Byzantine World*, 2). Leiden 2017, 35-52
  52. Δυτικές πριγκίπισσες στην αυλή των Παλαιολόγων, στο: Γ. Ξανθάκη-Καραμάνου

- (εκδ.) Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου (Μυστράς, 6-8 Νοεμβρίου 2015) Το Βυζάντιο κατά τους Παλαιολόγειους χρόνους: Σχέσεις Ανατολής και Δύσεως. Αθήνα 2017, 41–52
53. Canon for the Miraculous Icon of the Blessed Virgin in Parakoila (Lesbos), *Nea Rhome* 15 (2018) [= Fr. D'Aiuto, S. Luca, A. Luzzi (eds.), Κήπος άειθαλής. Studi in ricordo di Augusta Acconcia Longo III] 251-272
  54. Η Θεσσαλονίκη στα ποιήματα του Μανουήλ Φιλή, στο: Γ' Επιστημονικό Συμπόσιο „Βυζαντινή Μακεδονία“ 14–15 Μαΐου 2016 (*Μακεδονική Βιβλιοθήκη*, 111). Θεσσαλονίκη 2019, 311-316
  55. A Byzantine Textbook of the Palaeologan Period. The Schedographic Collection of Ms Laurentianus 56.17. *Parekbolai* 9 (2019) 33-182
  56. Doukas and Codex Vat. gr. 12. *Travaux et Memoires* 23/1 (2019) [= A. Bingelli, V. Déroche (eds.), *Mélanges Bernard Flusin*], 399-406
  57. Gelehrtenkopisten im 13.–14. Jahrhundert, στο: Chr. Brockmann, D. Deckers, D. Harlfinger, St. Valente (eds.), *Griechisch-byzantinische Handschriftenforschung. Traditionen, Entwicklungen, neue Wege*. Boston-Berlin-München 2020, 213-216 + Taf. 5 (745-749)
  58. Epistolography and Rhetoric, στο: A. Riehle (ed.), *A Companion to Byzantine Epistolography*, (*Brill's Companion to the Byzantine World*, 7). Leiden - Boston 2020, 177-199
  59. Manuel Holobolos' Letter of Consolation to Theodora Raoulaina. *Parekbolai* 10 (2020) 151-160
  60. Προετοιμάζοντας μια συλλογή επιστολών: Η μαρτυρία μιας ανώνυμης επιστολής του κώδικα Laur. 59.35, στο: Ι. Πολέμης, Α. Μπρούζος, Α. Βογιατζόγλου, Δ.Σ. Γεωργακόπουλος (εκδ.), *Δώρα σεμνά*. Τιμητικός τόμος για την καθηγήτρια Μάρθα Καρπόζηλου. Θεσσαλονίκη 2021, 65-70
  61. Merkourios the Grammarian and codex Laura A 170 (1661). *Medioevo Greco* 22 (2022) 193-206
  62. Continuity and Evolution in Autobiographical Literature, στο: S. Kotzabassi (ed.), *A Companion to the Intellectual Life of the Paleologan Period (Brill's Companion to the Byzantine World, 12)*, Leiden - Boston 2022, 112-132
  63. The Narrative Techniques of Doukas' *History*: Anachrony and Synchronicity, στο: I. Grimm-Stadelmann, A. Riehle, R. Tocci, M. Vučetić (eds.), *Anekdotia Byzantina. Festschrift für Albrecht Berger anlässlich seines 65. Geburtstags (Byzantinisches Archiv, 41)*. Boston - Berlin - München 2023, 335-344
  64. Some Remarks on the Manuscript Tradition of *Ptochoprodromica*, στο: A. Alexakis – D. Georgakopoulos (eds.), *Kalligraphos - Essays on Byzantine Language, Literature and Palaeography. From Byzantine Historiography to Post-Byzantine Poetry. Festschrift in Honour of Ioannes Mavromatis (Byzantinisches Archiv, 42)*. Boston - Berlin - München 2023, 173-178
  65. The Encomium of George Akropolites for St George, στο: L. Silvano, A.M. Taragna, P. Varalda (eds.), *Humanitatis peritus*. Studies in Honour of Enrico V. Maltese, Lysa Publisher. Gent 2023, 383-407 (υπό έκδοση)

66. Textkritische Bemerkungen zum Geschichtswerk von Dukas, στο: G. De Gregorio, G. Prinzing, R. Tocci (hrsg.), Festschrift zu Ehren von Erich Lamberg (*Supplementa Byzantina*, 13). Boston - Berlin 2023

Βιβλιοκρισίες

1. Fr. Halkin, Saints de Byzance et du Proche-Orient. Seize textes, grecs inédits (*Cahiers d'Orientalisme*, XIII). Genève 1986, στο: *Ελληνικά* 38 (1987) 412-415
2. E. Voodeckers, Fr. Tinnefeld, Iohannis Cantacuzeni refutationes duae Prochori Cydonii et disputatio cum Paulo patriarcha latino epistulis septem tradita (*Corpus Christianorum. Series Graeca*, 16). Turnhout 1987, στο: *Ελληνικά* 41 (1990) 151-153
3. Ευωδίου μοναχού, Οι σαρανταδύο μάρτυρες του Αμορίου. Εισαγωγή-Μετάφραση-Σχόλια Στ. Ευθυμιάδη (*Αγιολογική Βιβλιοθήκη*, 2). Αθήνα 1989, στο: *Ελληνικά* 41 (1990) 430-431
4. P. Maraval, La passion inédite de s. Athénogène de Pedachthoé en Cappadoce, BHG 197b (*Subsidia hagiographica*, 75). Bruxelles 1990, στο: *Ελληνικά* 42 (1991-1992) 195-197
5. Ευρ. Λάππα-Ζίζηκα, Ματ. Ρίζου-Κουρουπού, Κατάλογος ελληνικών χειρογράφων του Μουσείου Μπενάκη (10ος-16ος αι.). Αθήνα 1991, στο: *Ελληνικά* 42 (1991-1992) 418-421
6. P. Canart, Paleografia e codicologia greca. Una rassegna bibliografica (*Littera antiqua*, 7) Scuola Vaticana di Paleografia, Diplomatica e Archivistica. Città del Vaticano 1991, στο: *Ελληνικά* 43 (1993) 242-244
7. Th. Baseu-Barabas, Zwischen Wort und Bild: Nikolaos Mesarites und seine Beschreibung des Mosaikschmucks der Apostelkirche in Konstantinopel (Ende 12. Jh.) (*Dissertationen der Universität Wien*, 230). Wien 1992, στο: *Βυζαντικά* 13 (1993) 297-299
8. G. Stickler, Manuel Philes und seine Psalmenmetaphrase (*Dissertationen der Universität Wien*, 229). Wien 1992, στο: *Βυζαντικά* 13 (1993) 299-301
9. Scritture, libri e testi nelle aree provinciali di Bisanzio. Atti del seminario di Erice (18-25 settembre 1988) a cura di G. Cavallo, G. De Gregorio e M. Maniaci. Spoleto 1991, στο: *Ελληνικά* 44 (1994) 223-225
10. P. Eleuteri, P. Canart, Scrittura greca nell'umanesimo italiano (*Documenti sulle arti del libro*, XVI). Milano 1991, στο: *Ελληνικά* 44 (1994) 225-227
11. Β. Χ. Χριστοφορίδης, Ισιδώρου Γλαβά Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Ομιλίες, τόμος πρώτος (*Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής, Τμήμα Θεολογίας*, τ. 1, Παράρτημα αρ. 6), Θεσσαλονίκη 1992, στο: *Ελληνικά* 44 (1994) 505-510
12. V. Kidonopoulos, Bauten in Konstantinopel 1204-1328. Verfall und Zerstörung, Restaurierung, Umbau und Neubau von Profan- und Sakralbauten (*Mainzer Veröffentlichungen zur Byzantinistik*, 1). Mainz 1994, στο: *Ελληνικά* 48 (1998) 197-200
13. Gregorio di Corinto, Eseggesi al vanone giambico per la Pertecoste attributo a Giovanni Damasceno. Introduzione, edizione critica, traduzione a cura di Fausto Montana (*Biblioteca di studi antichi*, 76). Pisa 1995, στο: *Ελληνικά* 48 (1998)

14. I. Pérez Martín, El patriarca Gregorio de Chipre (ca. 1240-1290) y la transmisión de los textos clásicos en Bizancio (*Nueva Roma*, 1). Madrid, Consejo Superior de Investigaciones Científicas 1996, στο: *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 48 (1998) 373-374
15. Holy Women of Byzantium. Ten Saint's Lives in English Translation, ed. by A.-M. Talbot (*Byzantine Saint's Lives in Translation*, 1). Washington: Dumbarton Oaks, 1996, στο: *Ελληνικά* 51 (2001) 428-430
16. Das Register des Patriarchats von Konstantinopel. 2. Teil. Edition und Übersetzung der Urkunden aus den Jahren 1337-1350, hrsg. H. Hunger und O. Kresten, E. Kislinger, C. Cupane unter Mitarbeit von W. Fink u.a. (*Corpus Fontium Historiae Byzantinae*, 19/2). Wien 1995, στο: *Ελληνικά* 51 (2001) 431-433
17. Studies in Byzantine Sigillography 5, ed. by Nicolas Oikonomides, Dumbarton Oaks Research Library and Collection. Washington, D.C. 1998 – Studies in Byzantine Sigillography 6, ed. by Nicolas Oikonomides, Dumbarton Oaks Research Library and Collection. Washington, D.C. 1999, στο: *Ελληνικά* 51 (2001) 433-435
18. Ἐπίγειος ουρανός. El cielo en la tierra. Estudios sobre el monasterio bizantino (*Nueva Roma*, 3). Madrid 1997, στο: *Ελληνικά* 51 (2001) 435-438
19. Anonymi professoris epistulae, recensuit Athanasios Markopoulos (*Corpus Fontium Historiae Byzantinae*, 37). Berlin-New York 2000, στο: *Ελληνικά* 52 (2002) 392-395
20. M. Parathomopoulos, Ο βίος του Αισώπου. Η παραλλαγή W. Editio princeps. Athen 1999, 206 S. – M. Parathomopoulos, Πέντε δημώδεις μεταφράσεις του Βίου του Αισώπου. Editio princeps. Athen 1999, στο: *Byzantinische Zeitschrift* 96 (2003) 757-758
21. A. Δεληκάρη, Άγιος Γρηγόριος ο Σιναΐτης. Η δράση του και η συμβολή του στη διάδοση του Ησυχασμού στα Βαλκάνια. Η σλαβική μετάφραση του Βίου του κατά το αρχαιότερο χειρόγραφο (*Ελληνισμός και κόσμος των Σλάβων*, 6). Θεσσαλονίκη 2004, στο: *Ελληνικά* 57 (2007) 428-431
22. Zwischen Polis, Provinz und Peripherie. Beiträge zur byzantinischen Geschichte und Kultur, hrsg. von L. M. Hoffmann unter Mitarbeit von A. Monchizadeh (*Mainzer Veröffentlichungen zur Byzantinistik*, 7). Wiesbaden 2005, στο: *Ελληνικά* 58 (2008) 143-145
23. Anastasii Sinaitae Quaestiones et responsiones, ediderunt Marcel Richard (†) et Joseph A. Munitiz, s. J. (*Corpus Christianorum. Series Graeca*, 59). Turnhout–Leuven 2006, στο: *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 59 (2009) 300-301
24. Δ. Ζ. Σοφιανός, † Γ. Γαλάβαρης, Τὰ εικονογραφημένα χειρόγραφα τῶν μονῶν τῶν Μετεώρων. Τόμος Α΄. Εἰσαγωγή – Περιγραφές. Ἀσπρόμαυροι πίνακες Α΄ - ΠΑ΄. Τόμος Β΄ Εἰκόνες ἐγχρωμες. Ἄρ. 1-460. Πρόλογος Π. Λ. Βοκοτόπουλος (Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Κέντρον Ἑρεῦνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ ἐκ κληροδοσίας Ἀναστασίου Κ. Ὁρλάνδου). Αθήνα 2007, στο: *Ελληνικά* 59 (2009) 363-365
25. E. Lamberz, Katalog der griechischen Handschriften des Athosklosters Vatopedi. Band 1. *Codices 1-102*. Thessaloniki 2006, στο: *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 60 (2010) 244
26. Leonis VI sapientis imperatoris byzantini homiliae quas edidit Theodora Antonopou-

- lou (*Corpus Christianorum. Series Graeca*, 63). Turnhout 2008, στο: *Ελληνικά* 60 (2010) 441-444
27. D. Getov, A Catalogue of Greek Liturgical Manuscripts in the “Ivan Dujcev Centre for Slavo-Byzantine Studies” (*Orientalia Christiana Analecta*, 279). Roma 2007, στο: *Ελληνικά* 60 (2010) 446-448
28. Maximi confessoris Mystagogia una cum latina interpretatione Anastasii bibliothecarii, edita a Chr. Boudignon (*Corpus Christianorum. Series Graeca*, 69). Turnhout 2011, στο: *Βυζαντινά* 31 (2011) 329-330
29. J.-Cl. Larchet (éd.), La vie et l’œuvre théologique de Georges/Grégoire II de Chypre (1241-1290) patriarche de Constantinople. Paris 2012, στο: *Byzantinische Zeitschrift* 106 (2013) 861-864
30. N. Gaul, Thomas Magistros und die spätbyzantinische Sophistik. Studien zum Humanismus urbaner Eliten in der frühen Palaiologenzeit (*Mainzer Veröffentlichungen zur Byzantinistik*, 10). Wiesbaden 2011, στο: *Gnomon* 87 (2015) 267-268
31. E. Gielen, Nicephori Blemmydae *De virtute et ascési*, Iosephi Racendytiae *De virtute* (*Corpus Christianorum. Series Graeca*, 80). Turnhout 2016, στο: *Byzantinische Zeitschrift* 112 (2019) 250-252

Ποικίλα

1. Patristische und byzantinische Literatur, στο: *Graecogermania. Griechischstudien Deutscher Humanisten*, bearb. unter der Leitung von D. Harlfinger. Ausstellungskataloge der Herzog August Bibliothek 59. Weinheim 1989, 351-362, 364-369
2. Τα κεφάλαια στον συλλογικό τόμο: Μ. Ζ. Κοπιδάκης (επιμ.), Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο. Αθήνα 1999, (α) Η λογοτεχνική κοινή (5ος-10ος αι.), 142-143 – (β) Ο αττικισμός (7ος-10ος αι.), 148-149 – (γ) Υμνογραφία (7ος-9ος αι.). Ο Κανόνας, 150-151 – (δ) Επιστολογραφία, 162-163 – (ε) Η γλώσσα των επιστημών, 166-167 – (ς) Η Μικρογράμματα γραφή, 370-371
3. Έαρ βυζαντινόν, εφημ. Ελευθεροτυπία, Αφιέρωμα στην άνοιξη, Απρίλιος 2000
4. The Literary Fortunes of the Homeric Epics, στο: *Homer's Iliad. Codex Pluteus 32.4 of the Biblioteca Medicea Laurenziana*, Εκδόσεις Έφεσος: Αθήνα 2002, 51-74 (δίγλωσση εισαγωγή στη facsimile έκδοση του κώδικα Laur. Plut. 32.4)
5. Μετάφραση του κεφαλαίου: Η ιστορία των κειμένων (T. Dorandi, H. Hunger, K. Dover, D. Hagedorn, G. Petzl), στο: H.-G. Nesselrath, Εισαγωγή στην Αρχαιολογία (επιμ. Δ. Ιακώβ, Α. Ρεγκάκος). Αθήνα 2001, 3-85
6. Intellectual Life in the Last Centuries: Persons, Genres and Trends, στο: S. Kotzabassi (ed.), *A Companion to the Intellectual Life of the Paleologan Period (Brill's Companion to the Byzantine World, 12)*, Leiden - Boston 2022, 1-14
7. Λήμματα: Konstantinos Akropolites, Nikolaos Kabasilas, Joseph Bryennios, στο: M. Grünbart, A. Riehle (eds.), *Lexikon der Byzantinischer Autoren* (υπό έκδοση)